

3. Гросул В.А. Ресурси підприємства: теоретичне осмислення сутності. *Бізнес Інформ*. 2018. № 7. С. 236-242.
4. Терещенко С.І. Ресурсний потенціал підприємства: функції та структура. *Вісник Національного університету водного господарства та природокористування*. 2020. Вип. 2(58). С. 191 - 196.
5. Ходаківська Л., Пономаренко Т. Внутрішньогосподарський контроль збереження і використання матеріальних ресурсів. *Українська наука: минуле, сучасне, майбутнє*. 2019. Вип. 19(2). С. 229-236.

Канд. екон. наук Гвініашвілі Т. З., Колобердянко О. В.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТОРГОВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Трансформаційні процеси, які зумовлені кризовими явищами в сучасній економіці, розвитком різних форм господарювання та їх удосконаленням, прискореною динамікою факторів зовнішнього середовища, підвищенням рівня невизначеності та ризику підвищують роль ефективності ділової активності підприємницьких структур. Сьогодні саме торгівля виступає суттєвим чинником соціально-економічного розвитку країни. Торговельна діяльність стає відокремленим елементом відтворювального процесу, забезпечуючи його безперервність та підтримуючи товарний та грошовий оборот.

Сутність торгівлі як однієї з соціально-економічних підсистем суспільства розглядається у сучасній науковій літературі досить широко. Типові точки зору щодо сутності торгівлі можна узагальнити за наступними напрямками [4]:

- 1) торгівля – організатор ринку;
- 2) регулятор попиту та пропозиції;
- 3) суб'єкт, який здійснює функцію обміну у відтворювальних процесах.

Практика формування торгівлі як особливого виду економічної діяльності, та її теоретичне осмислення в роботах класиків економічної думки дозволяє стверджувати, що роль торгівлі полягає в інтеграції учасників відтворювального процесу соціально-економічних систем різної просторової та функціональної локалізації. Особливе місце у відтворювальному процесі займає саме роздрібна торгівля, що представляє собою, з одного боку, окремий вид економічної діяльності відповідно до КВЕД, з іншого – широкий спектр послуг,

що забезпечують доведення результатів виробництва до кінцевих споживачів [2]. Саме роздрібна торгівля орієнтує вітчизняних виробників на максимальне задоволення запитів споживачів.

Будь-яке торговельне підприємство зазвичай сукупність певних видів діяльності (рис. 1).

Рис. 1. Основні види діяльності торговельного підприємства

Торгівля як комплексний фактор розвитку соціально-економічної системи включає сукупність наступних факторів [1]:

- інформаційне та організаційне забезпечення товарообміну;
- формування та розширення суб'єктної бази ринкового середовища;
- підвищення збалансованості ринкового середовища;
- скорочення дефіциту власних оборотних коштів суб'єктів підприємництва;
- розширення сфери використання інформаційних технологій;
- розвиток функціональних зв'язків суб'єктів підприємництва;
- удосконалення фінансово-банківської системи та взаєморозрахунків;
- раціоналізація суб'єктно-об'єктних відносин в інвестиційній діяльності суб'єктів підприємництва;
- розвиток інноваційного середовища.

Результати аналізу динаміки змін, що відбуваються у сфері роздрібною торгівлі, свідчать про те, що, незважаючи на складність економіко-політичної ситуації, спостерігається позитивна тенденція розвитку за рахунок розширення нових форм торгівлі як продовольчими, так і непродовольчими товарами, збільшується кількість магазинів формату супермаркетів, кількісно розширюються

торгові мережі [3]. Переорієнтація споживачів з цінових на якісні параметри товарів вказує на зростання ефективності торгівлі.

Отже, сьогодні економіка переживає серйозні зміни, що пов'язані з глобальною економічною кризою, політичною ситуацією в Україні, військовими діями. Однак ці негативні фактори не призводять до зупинки розвитку роздрібною торгівлі, вони лише певною мірою гальмують цей процес і змушують підприємства вдаватись до пошуку нових форм економічної поведінки. За таких обставин, особливо важливим є вирішення проблем, з якими стикаються торгові підприємства, дослідження закономірностей та тенденцій їх розвитку з метою підвищення ефективності функціонування сучасних торговельних підприємств України.

Список використаних джерел:

1. Гринько Т.В., Гвініашвілі Т.З. Управління торговельними підприємствами: інструменти, моделі, принципи та механізми. Торгівля та біржова діяльність в Україні: проблеми і стратегії розвитку: колект. моногр. / за заг. ред. Т.В. Гринько. Дніпро: Біла К.О., 2018. С. 244-320.
2. Кашперська А.І. Ринок роздрібною торгівлі України: стан і тенденції розвитку. Бізнес Інформ. 2021. №4. С. 120-127. URL: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-4-120-127>.
3. Кількість магазинів роздрібною торгівлі та їх торгова площа за видами економічної діяльності у 2018-2020 роках. Державна служба статистики України. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/sze_20.htm
4. Крижановська А.С. Результативність діяльності торговельних підприємств як об'єкт управління. Вісник соціально-економічних досліджень. 2018. №4(68). С. 111-117. [https://doi.org/10.33987/vsed.4\(68\).2018.111-117](https://doi.org/10.33987/vsed.4(68).2018.111-117)

Канд. екон. наук Гвініашвілі Т. З., Шабанова К. І.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК КАТЕГОРІЙ ЯКОСТІ, ЕФЕКТИВНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

В принципі якість управління відноситься до таких категорій, які неможливо оцінити абсолютно точно, на відміну від якості якогось конкретного об'єкту. Але досягти більшої адекватності можна за рахунок більш глибокого дослідження самої категорії якості управління соціально-економічними системами.